

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Sierpień 2011 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI	2
➤ Raport KE "Ocena skutków i skuteczności przepisów UE dotyczących zamówień publicznych" – najważniejsze informacje na temat polskiego system zamówień publicznych na tle pozostałych państw członkowskich UE oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego	2
PRAWO EUROPEJSKIE	9
Społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne	9
OPINIE PRAWNE	15
Przedsiębiorca zagraniczny a jego oddział - wymóg przedstawienia zaświadczenia o niekaralności.....	15
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	18
Udzielanie zamówienia publicznego na wykonanie usługi nadzoru autorskiego w oparciu o art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) ustawy Pzp	18
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	27
Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej	27
ANALIZY SYSTEMOWE	37
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2011 – 31.07.2011	37

AKTUALNOŚCI

➤ **Raport KE "Ocena skutków i skuteczności przepisów UE dotyczących zamówień publicznych" – najważniejsze informacje na temat polskiego systemu zamówień publicznych na tle pozostałych państw członkowskich UE oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego**

W nawiązaniu do informacji na temat dokumentów dotyczących ewaluacji unijnych reguł w zakresie zamówień publicznych, w tym raportu ewaluacyjnego „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation”, opublikowanych dnia 24 czerwca bieżącego roku na stronie internetowej Komisji Europejskiej, mamy przyjemność przedstawić Państwu krótką notatkę informacyjną przygotowaną przez Urząd Zamówień Publicznych.

Notatka ta została przygotowana na podstawie danych zawartych w raporcie ewaluacyjnym, który jest dostępny w angielskiej wersji językowej na stronie Dyrekcji Generalnej KE „Rynek Wewnętrzny” i zawiera informacje na temat polskiego systemu zamówień publicznych z jednoczesnym porównaniem danych obrazujących sytuację na polskim rynku zamówień publicznych z odpowiednimi danymi dotyczącymi pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).”

Informacja opracowana na podstawie raportu Komisji Europejskiej „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation” – polski system zamówień publicznych na tle pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Komisja Europejska w opublikowanym dnia 24 czerwca bieżącego roku raporcie ewaluacyjnym „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation” dokonała analizy zakresu obowiązywania oraz efektywności stosowania uregulowań prawnych zawartych w unijnych dyrektywach w sprawie zamówień publicznych (2004/17/WE i 2004/18/WE) celem zidentyfikowania ich oddziaływania na unijny system zamówień publicznych. W raporcie zbadano, czy dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE biorąc pod uwagę zasady oraz regulacje prawne w nich określone przyczyniły się do uzyskania lepszych rezultatów w dokonywaniu zakupów przez instytucje publiczne. Celem

analizy była także odpowiedź na pytanie czy cele i narzędzia ich realizacji, zawarte w dyrektywach są nadal aktualne w świetle zmieniających się priorytetów gospodarczych i politycznych czy też biorąc pod uwagę także koszty i korzyści, jakie dają obowiązujące uregulowania prawne istnieje konieczność dokonania ich modernizacji. Aby osiągnąć wyżej wymienione cele przeprowadzono analizę unijnego systemu zamówień publicznych w następujących kategoriach:

1. Ramy prawne w dziedzinie zamówień publicznych i ich zakres: ewolucja, przedmiot, wymogi proceduralne oraz zakres obowiązywania dyrektyw w zakresie zamówień publicznych.

2. Wdrożenie dyrektyw w sprawie zamówień publicznych przez państwa członkowskie UE: implementacja dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE, uregulowania w państwach członkowskich nieobjęte zakresem unijnych ram prawnych, instytucje i system zamówień publicznych w poszczególnych państwach członkowskich.

3. Stosowanie zamówień publicznych w celu wsparcia innych polityk: aspekty środowiskowe, społeczne oraz innowacje.

4. Zmiany strukturalne na rynkach zamówień publicznych: centralni zamawiający, umowy ramowe, podział zamówienia na części, podwykonawstwo, oferty wariantowe, zamówienia elektroniczne oraz udział MSP.

5. Stosowanie oraz efektywność procedur w zamówieniach publicznych: długość trwania procedury, procedury przyspieszone, koszty procedur wyrażone w osobo/dniach oraz w wartości pieniężnej.

6. Dostęp do rynków zamówień publicznych oraz zamówienia transgraniczne: analiza transgranicznych zamówień publicznych ze względu na rodzaj zamówienia, różnice w poszczególnych państwach członkowskich, udział wykonawców.

7. Koszty i korzyści obowiązujących ram prawnych

W ramach analizy szczegółowych zagadnień w poszczególnych kategoriach w raporcie dokonano porównań pomiędzy funkcjonowaniem systemów zamówień publicznych w poszczególnych państwach członkowskich UE oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego

wykorzystując przy tym dane statystyczne z lat 2006-2009 z unijnych baz danych oraz wyniki innych przeprowadzanych na zlecenie Komisji Europejskiej raportów. Biorąc pod uwagę porównania państw członkowskich UE w kategoriach najbardziej istotnych z punktu widzenia oceny systemu zamówień publicznych oraz te, w których zostały ujęte dane z wszystkich państw członkowskich UE lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, sytuacja Polski przedstawia się następująco:

- **System środków ochrony prawnej w zamówieniach publicznych**

W zakresie analizy implementacji przepisów dyrektyw w sprawie zamówień publicznych Polska została wskazana obok Grecji, jako państwo, w którym krajowe ramy prawne w zakresie zamówień publicznych przewidują szerszą ochronę prawną dla podmiotów uczestniczących w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego niż zostało to przewidziane w dyrektywach odwoławczych¹. Ponadto **polski system ochrony prawnej został wskazany w raporcie, jako jeden z systemów z najkrótszym czasem trwania procedur odwoławczych oraz system z najniższymi kosztami związanymi z korzystaniem ze środków ochrony prawnej**. I tak dla przykładu w Polsce czas, jaki organ pierwszej instancji, czyli Krajowa Izba Odwoławcza ma na rozpatrzenie wniesionego odwołania wynosi 15 dni gdzie w przypadku Włoch jest to do 18 miesięcy w przypadku rozpatrywania odwołania przez regionalne sądy administracyjne. Ponadto, jak pokazuje tabela z danymi na temat liczby wnoszonych środków odwoławczych w poszczególnych państwach członkowskich UE wraz z komentarzami na temat samego systemu odwoławczego, w wielu krajach UE wnoszenie środków ochrony prawnej jest utrudnione w związku z zbyt wysokimi kosztami depozytów, opłat administracyjnych czy obsługi prawnej, długim czasem oczekiwania na wyniki postępowania oraz ryzykiem utraty reputacji przez oferenta².

- **Centralne jednostki zamawiające / zamówienia realizowane wspólnie**

W obrębie analizy zmian strukturalnych na rynkach zamówień publicznych dane zawarte w raporcie wskazują na stopniowy wzrost liczby centralnych/wspólnych zamówień publicznych w państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Średnia dla 30 państw EOG wzrosła z 4,1 % zamówień centralnych/wspólnych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych w roku 2006 do 6,8 % takich zamówień w roku 2009. Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie **w Polsce zamówienia publiczne powyżej progów UE w ramach, których instytucje zamawiające dokonały zakupów na rzecz innych podmiotów**

stanowiły 2% wszystkich udzielonych zamówień publicznych zarówno w roku 2006 jak i 2009³. Niezbyt wysoka liczba zamówień udzielanych przez polskie instytucje zamawiające na rzecz innych podmiotów wynikać może z faktu, iż dane w raporcie obejmują lata 2006-2009 a centralny organ zamawiający w Polsce w formie Centrum Usług Wspólnych został powołany z dniem 30 marca 2011 roku.

- **Podział zamówienia na części**

W ramach kolejnego wyznacznika zmian strukturalnych na rynkach zamówień publicznych, jakim jest stosowanie możliwości podziału zamówienia na części, Polska jest państwem z największą liczbą postępowań, w ramach, których instytucje zamawiające dokonują podziału zamówienia na części. Zgodnie z danymi statystycznymi za rok 2008 zamieszczonymi w raporcie, w naszym kraju aż **45% wszystkich zamówień publicznych stanowią zamówienia w ramach, których dokonano podziału na części**, co zostało wskazane także, jako znaczące udogodnienie dla MSP w przypadku ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego⁴.

- **Podwykonawstwo**

Z kolei dane na temat zamówień publicznych, w ramach, których wykonawca zleca realizację części zamówienia innym podmiotom, opracowane w raporcie na podstawie informacji zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia publicznego zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE, wskazują, iż dla 30 państw EOG średnia liczba zamówień w ramach, których wykorzystano podwykonawstwo stanowiła 9% wszystkich udzielonych zamówień publicznych w 2006 roku oraz 7 % w 2009 roku. **W Polsce zarówno w 2006 jak i 2009 roku 6% ogólnej liczby udzielonych zamówień publicznych stanowiły zamówienia w ramach, których wykorzystano podwykonawstwo**. Należy dodać, iż w raporcie zostały wskazane także państwa gdzie ilość zamówień publicznych, w których wykorzystano podwykonawstwo jest bardzo wysoka i tak dla przykładu na Węgrzech w 2006 roku 24 % ogólnej liczby udzielonych zamówień publicznych stanowiły zamówienia w ramach, których wykorzystano podwykonawstwo natomiast w 2009 roku zamówienia te stanowiły 25 % wszystkich udzielonych zamówień⁵.

- **Długość trwania procedury przetargowej**

W zakresie efektywności procedur przetargowych raport podkreśla, iż bardzo istotną kwestią jest długość trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie **Polska z wynikiem 78 dni, jako średni czas trwania postępowania w latach 2006-2010, zajmuje 3 miejsce wśród państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego**, gdzie procedury przetargowe trwają najkrócej w Lichtensteinie (61 dni) oraz na Łotwie (77 dni). Średnia dla 30 państw EOG wynosi w badanym okresie 108 dni. Należy zaznaczyć, iż długość trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest bardzo istotną kwestią mającą wpływ na koszty związane z prowadzeniem postępowania o udzielanie zamówienia publicznego⁶.

- **Stosowanie procedury przyspieszonej**

W Polsce w **2008 roku procedury przyspieszone wykorzystano w przypadku 2,3% wszystkich udzielonych zamówień publicznych, w 2009 roku w przypadku 1,8% wszystkich udzielonych zamówień publicznych**, a w 2010 roku już tylko w przypadku 0,9% wszystkich udzielonych zamówień publicznych. Biorąc jednak pod uwagę liczbę takich postępowań w największych państwach członkowskich UE gdzie np. w Wielkiej Brytanii na podstawie procedur przyspieszonych udzielono 3,1% wszystkich zamówień publicznych w 2008 roku, 10,6% w 2009 roku i 9,6% w 2010, we Włoszech gdzie na podstawie procedur przyspieszonych udzielono 7,3% wszystkich zamówień publicznych w 2008 roku, 5,9% w 2009 roku i 5,8% w 2010 roku czy też w Niemczech gdzie na podstawie procedur przyspieszonych udzielono 0,7% wszystkich zamówień publicznych w 2008 roku, 3,0% w 2009 roku i 3,3% w 2010 roku, Polska nie jest krajem gdzie procedury te są stosowane zbyt często i nie odbiega od średniej stosowania tych procedur w 30 państwach EOG, która wyniosła 1,4% wszystkich udzielonych zamówień publicznych w 2008 roku, 2,3% wszystkich udzielonych zamówień publicznych w 2009 roku i 2,1% wszystkich udzielonych zamówień publicznych w 2010 roku. Ponadto należy zauważyć, iż w Polsce stosowanie tych procedur systematycznie spada i w 2010 roku wyniosło już tylko 0,9% procedur przyspieszonych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych⁷.

Konkurencja w procedurach przetargowych

Konkurencja na rynkach zamówień publicznych została przedstawiona w raporcie za pomocą średniej liczby ofert składanych w poszczególnych rodzajach procedur przetargowych oraz w poszczególnych państwach członkowskich EOG. **Jak wynika z danych w raporcie średnia liczba ofert składanych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w Polsce wynosi 3,1 oferty, natomiast średnia dla 30 państw EOG wynosi 5,4 oferty w postępowaniu.** Należy zauważyć, iż niższa liczba ofert składanych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jest charakterystyczna dla tzw. nowych państw członkowskich UE (których akcesja nastąpiła w 2004 roku)⁸ natomiast w odniesieniu do wyniku Polski to zbliżone dane Urząd Zamówień Publicznych uzyskał w analizach ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w Dzienniku Urzędowym UE, prowadzonych na potrzeby corocznych sprawozdań z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce⁹ i problem niskiej liczby ofert składanych w postępowaniu jest sygnalizowany także na gruncie krajowym.

- **Koszty procedury przetargowej**

Z długością trwania procedury związane są koszty prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Koszty te zgodnie z danymi zawartymi w raporcie można określić za pomocą wskaźnika osobo/dni, czyli obliczenia kosztów związanych z długością pracy osób zajmujących się zamówieniami publicznymi w instytucji zamawiającej oraz w przedsiębiorstwach uczestniczących w postępowaniu. **Polska z wynikiem 18 osobo/dni w przypadku instytucji zamawiających zajmuje jedną z najlepszych pozycji wśród państw EOG** gdyż średnia dla wszystkich państw wynosi 22 osobo/dni gdzie najlepszym wynikiem jest 11 osobo/dni w Luksemburgu a najgorszym 68 osobo/dni w Bułgarii. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku przedsiębiorstw, gdzie **w Polsce mamy 11 osobo/dni dla przedsiębiorcy uczestniczącego w przetargu, a średnia dla państw EOG wynosi 16 osobo/dni**, gdzie najlepszym wynikiem 10 osobo/dni poszczycić się mogą Francja i Finlandia a najgorszy wynik osiągnęła Islandia - 43 osobo/dni¹⁰.

Ponadto dokonując przeliczenia tych wskaźników na wartości pieniężne (czas prowadzenia procedury pomnożony przez koszty pracy) w oparciu o raport przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej „Public procurement in Europe: Cost and effectiveness” z marca 2011,

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Polska jest drugim po Bułgarii państwem gdzie są najtańsze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zarówno z punktu widzenia instytucji zamawiających jak i uczestniczących w nim przedsiębiorstw.

¹ Zob. COMMISSION STAFF WORKING PAPER „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation” Str. 48

² Zob. Tamże, str. 70 -73

³ Zob. Tamże, Str. 96

⁴ Zob. Tamże, Str. 102

⁵ Zob. COMMISSION STAFF WORKING PAPER „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation” , str. 104

⁶ Zob. Tamże, Str. 118

⁷ Zob. Tamże, str. 120-121

⁸ Zob. COMMISSION STAFF WORKING PAPER „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation”, str. 122-123

⁹ Zob. Urząd Zamówień Publicznych, „Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2010 roku”, str. 25 http://www.uzp.gov.pl/cmsw/page/?F;288;sprawozdania_roczne_uzp_z_funkcjonowania_systemu_zamowien_publicznych.html

¹⁰ Zob. COMMISSION STAFF WORKING PAPER „Evaluation Report Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation”, Str. 125

PRAWO EUROPEJSKIE

Spolecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne¹

Wprowadzenie

Art. 26 dyrektywy 2004/18/WE (tzw. dyrektywa klasyczna)² i odpowiednio art. 38 dyrektywy 2004/17/WE (tzw. dyrektywa sektorowa)³ wskazuje, że *instytucje zamawiające (podmioty zamawiające) mogą określić warunki szczególne związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem, że są one zgodne z przepisami prawnymi Wspólnoty oraz zostały wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacjach. Warunki rządzące realizacją zamówienia mogą, w szczególności, dotyczyć względów społecznych i środowiskowych. Zapis ten został doprecyzowany w motywie 33 preambuły do dyrektywy klasycznej (odpowiednio w motywie 44 preambuły do dyrektywy sektorowej), mówiącym że warunki realizacji zamówienia zgodne są z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio lub pośrednio, dyskryminujące oraz są przedstawione w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentacji zamówienia. Mogą one, w szczególności, zachęcać do organizacji wewnętrznych szkoleń zawodowych, zatrudniania osób mających szczególne trudności z integracją, a także zwalczania bezrobocia lub ochrony środowiska. Można na przykład ustanowić wymóg – odnoszący się do realizacji zamówienia – co do zatrudnienia osób długotrwale poszukujących pracy, co do przeprowadzenia szkoleń dla bezrobotnych lub młodocianych, co do przestrzegania postanowień Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), o ile przepisy te nie zostały wdrożone do prawa krajowego, oraz co do zatrudnienia większej liczby osób niepełnosprawnych, niż przewiduje to ustawodawstwo krajowe. Zapisy te umożliwiają zatem uwzględnienie w zamówieniach publicznych kwestii społecznych, dając tym samym podstawę do wprowadzenia w życie oraz rozwoju tzw. Społecznie Odpowiedzialnych Zamówień Publicznych. Jak podkreśla się w literaturze⁴, Społecznie Odpowiedzialne Zamówienia Publiczne odnoszą się do tych etapów zamówień publicznych, które uwzględniają jeden lub kilka następujących aspektów: promocja godnej pracy, poszanowanie*

¹ Opracowanie na podstawie informacji dostępnych na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;1247>.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

⁴ Podręcznik Komisji Europejskiej *Podręcznik Komisji Europejskiej Buying social: A guide to taking account of social considerations in public procurement.*

praw człowieka i prawa pracy, wsparcie społecznego włączenia (w tym osób niepełnosprawnych), ekonomia społeczna i udział małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), promocja równych szans oraz zasady „dostępny i przeznaczony dla wszystkich”, włączenie zrównoważonych kryteriów wraz z uwzględnieniem kwestii uczciwego i etycznego handlu przy poszanowaniu zasad traktatowych i dyrektyw w sprawie zamówień publicznych.

To, w jaki sposób aspekty społeczne zostaną uwzględnione w praktyce, może różnić się w zależności od przeprowadzanego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z komunikatem Komisji⁵, co do zasady zastosowanie regulacji odnoszących się do Społecznie Odpowiedzialnych Zamówień Publicznych będzie łatwiejsze w przypadku zamówień na roboty budowlane oraz usługi. Zamawiający mogą zdecydować się także na zakup takich usług i dóbr, które będą służyły zaspokojeniu konkretnych potrzeb określonych grup społecznych, takich jak np. osoby pokrzywdzone, dotknięte społecznym wykluczeniem, osoby niepełnosprawne. Komunikat wskazuje ponadto na możliwość zintegrowania aspektów społecznych i zamówień publicznych, w sposób przyczyniający się do zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z brzmieniem Komunikatu, aspekty społeczne mogą być rozumiane w następujący sposób:

- po pierwsze jako środki podejmowane w celu zagwarantowania zgodności procedur przetargowych z podstawowymi zasadami i przepisami odnoszącymi się do niedyskryminacji, równego traktowania oraz z krajowym ustawodawstwem w zakresie polityki społecznej;
- po drugie, aspekty społeczne mogą przyjmować postać zapisów mających na celu integrację osób bezrobotnych lub pokrzywdzonych, jak również zwalczanie ich społecznego wykluczenia.

Kwestie społeczne mogą zostać powiązane z zamówieniami publicznymi na różnych etapach procedur przetargowych – od opisu przedmiotu zamówienia, poprzez określenie wymogów stawianym wykonawcom, aż do etapu realizacji umowy.

Aspekty społeczne w europejskim prawie zamówień publicznych

Aspekty społeczne znajdują swój wyraz w regulacjach prawa europejskiego z zakresu zamówień publicznych. Do najważniejszych dokumentów wskazujących sposoby wprowadzenia w życie Społecznie Odpowiedzialnych Zamówień Publicznych oraz uzasadniających potrzebę ich zastosowania należą:

⁵ Komunikat Komisji Europejskiej KOM(2001)566 dot. ustawodawstwa Wspólnoty w dziedzinie zamówień publicznych oraz możliwości zintegrowanego społecznego podejścia do zamówień.

a) Dyrektywa 2004/18/WE⁶ i dyrektywa 2004/17/WE⁷

- Motyw 28 i 29 preambuły do dyrektywy 2004/18/WE (odpowiednio motyw 39 i 42 preambuły do dyrektywy 2004/17/WE)

Preambuła do Dyrektywy 2004/18/WE (odpowiednio do dyrektywy 2004/17/WE) stwierdza, że: zatrudnienie i praca stanowią kluczowe elementy gwarantujące wszystkim równe szanse i przyczyniające się do integracji społeczeństwa. W tym kontekście zakłady pracy chronionej oraz programy pracy chronionej skutecznie przyczyniają się do integracji lub reintegracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Jednakże, zakłady takie mogą być nie zdolne do uzyskania zamówień w normalnych warunkach konkurencji. W konsekwencji należy umożliwić państwom członkowskim zastrzeżenie prawa takich zakładów do udziału w procedurach udzielania zamówień lub zagwarantowania im realizacji zamówień w ramach programów pracy chronionej. Ponadto, jeżeli jest to możliwe, instytucje zamawiające powinny określić specyfikacje techniczne tak, aby uwzględnić kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub przeznaczenie dla wszystkich użytkowników. Specyfikacje techniczne powinny być jasno wskazane, aby wszyscy oferenci wiedzieli, jakie wymagania określone przez instytucje zamawiające należy spełnić.

- Art. 19 dyrektywy 2004/18/WE i odpowiednio art. 28 dyrektywy 2004/17/WE (Zamówienia zastrzeżone)

Państwa Członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w procedurach udzielania zamówień publicznych zakładom pracy chronionej lub przewidzieć możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów pracy chronionej, w których większość zaangażowanych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne, które ze względu na charakter lub stopień swojej niepełnosprawności nie mogą wykonywać swojej pracy w normalnych warunkach. Ogłoszenie o zamówieniu powinno zawierać odniesienie do tego przepisu.

Artykuł 19 dyrektywy klasycznej (odpowiednio art. 28 dyrektywy sektorowej) wprowadza możliwość zastrzeżenia prawa udziału w procedurach udzielania zamówień publicznych zakładom pracy chronionej lub możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów pracy chronionej, o której mowa w przytoczonym powyżej motywie 28 dyrektywy.

⁶ *op. cit.* przypis 2.

⁷ *op. cit.* przypis 3.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

- Art. 26 dyrektywy 2004/18/WE i odpowiednio art. 38 dyrektywy 2004/17/WE (Warunki realizacji zamówień)

Przepis ten umożliwia instytucjom zamawiającym określenie warunków szczególnych, związanych z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one zgodne z przepisami prawnymi Wspólnoty oraz zostały wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacjach. Warunki rządzące realizacją zamówienia mogą, w szczególności, dotyczyć względów społecznych i środowiskowych.

- Art. 45 ust. 2 lit. e dyrektywy 2004/18/WE (Podmiotowa sytuacja kandydata lub oferenta)

Artykuł 45 dyrektywy klasycznej przewiduje, że podstawą wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia może być m.in. niewypełnienie zobowiązań dotyczących opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, zgodnie z przepisami prawnymi kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, lub zgodnie z przepisami prawnymi kraju instytucji zamawiającej.

Możliwość uwzględnienia względów społecznych została przewidziana także w przepisach odnoszących się do badania rażąco niskiej ceny. Zgodnie z art. 55 dyrektywy klasycznej (odpowiednio art. 57 dyrektywy sektorowej), jeżeli oferty odnoszące się do świadczenia konkretnego zamówienia wydają się rażąco niskie, instytucja zamawiająca, przed odrzuceniem tych ofert, zwraca się na piśmie do oferenta o podanie szczegółów, dotyczących tych składowych elementów ofert, które uważa za istotne. Szczegóły te mogą dotyczyć m.in. zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony zatrudnienia i warunków pracy, a także miejsca, w którym roboty budowlane, usługi lub dostawy te mają być realizowane.

b) Komunikat Komisji KOM(2001)566⁸

Komunikat jest dokumentem podejmującym próbę wyjaśnienia w jakim zakresie i w jaki sposób przepisy w zakresie zamówień publicznych mogą być wykorzystane do wspierania celów polityki społecznej. Jego celem jest wykazanie w odniesieniu do prawa wspólnotowego możliwości zintegrowania aspektów społecznych i zamówień publicznych w najlepszy możliwy sposób i w efekcie przyczynienie się do zrównoważanego rozwoju. Aspekty społeczne w tym przypadku mogą być rozumiane jako środki podjęte w celu

⁸ *op. cit.* przypis 5.

zagwarantowania zgodności procedur przetargowych z podstawowymi zasadami i przepisami dotyczącymi niedyskryminacji, równego traktowania np. kobiet i mężczyzn czy z krajowym ustawodawstwem w zakresie polityki społecznej. Mogą one przyjmować również postać zapisów mających na celu integrację bezrobotnych czy pokrzywdzonych osób oraz zwalczania ich społecznego wykluczenia. Komunikat wskazuje możliwości powiązania aspektów społecznych z zamówieniami publicznymi na różnych etapach procedur przetargowych, począwszy od opisu przedmiotu zamówienia, poprzez określenie wymogów stawianych wykonawcom, kryteriów oceny ofert aż do etapu realizacji umowy.

c) Podręcznik Komisji Europejskiej *Buying Social: A guide to taking account of social considerations in public procurement*⁹

Podręcznik zawiera praktyczne wskazówki pokazujące sposób w jaki można przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego z uwzględnieniem aspektów społecznych. Podręcznik opisuje sposoby w jakie należy uwzględniać zagadnienia decydujące o możliwości zakwalifikowania zamówienia jako „społecznie odpowiedzialnego”, a więc takie jak promocja godnej pracy, poszanowanie praw człowieka i prawa pracy, wsparcie społecznego włączenia (w tym osób niepełnosprawnych) ekonomia społeczna i MSP, promocja równych szans oraz zasady „dostępny i przeznaczony dla wszystkich”, włączenie zrównoważonych kryteriów wraz z uwzględnieniem kwestii uczciwego i etycznego handlu, oraz zapewnienie powszechnego i dobrowolnego przestrzegania CSR, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad traktatowych i dyrektyw ds. zamówień publicznych. Podręcznik prezentuje przykłady wprowadzania klauzul społecznych do procedur udzielania zamówień publicznych, określa cele oraz korzyści płynące z tego typu postępowań.

Podsumowanie

Z uwagi na istotną rolę Społecznie Odpowiedzialnych Zamówień Publicznych, zostały one ujęte w dokumencie opracowanym przez Urząd Zamówień Publicznych, *Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010 – 2012*¹⁰. Celem Krajowego Planu Działań w zakresie Zrównoważonych Zamówień Publicznych jest promocja rozwiązań przewidzianych w przepisach dotyczących zamówień publicznych, które mogą pozytywnie wpłynąć na rozwój eko-innowacji oraz postaw pro-społecznych.

⁹ Dokument jest dostępny na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;1248>.

¹⁰ Tekst dokumentu odnajdą Państwo na stronie internetowej UZP <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;1248>.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Ponadto, przydatne wskazówki, wraz z przykładami, w jaki sposób prawidłowo realizować założenia Społecznie Odpowiedzialnych Zamówień Publicznych, odnajdą Państwo w zaleceniach Ministra Rozwoju Regionalnego oraz Prezesa Zamówień Publicznych z dnia 20 października 2009 r., dotyczących stosowania „klauzul społecznych” w zamówieniach publicznych¹¹.

¹¹ Zalecenia na stronie internetowej UZP <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;598>.

OPINIE PRAWNE

Przedsiębiorca zagraniczny a jego oddział - wymóg przedstawienia zaświadczenia o niekaralności

Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.) wykonawcą jest osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie zamówienia publicznego, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego.

O zdolności określonego podmiotu do występowania w roli wykonawcy rozstrzyga posiadanie przez niego podmiotowości prawnej i związanej z nią zdolności do składania oświadczeń woli oraz nabywania praw i zaciągania zobowiązań. Tylko taki bowiem podmiot może samodzielnie występować w obrocie prawnym, a więc i w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz składać oświadczenia woli i zaciągać zobowiązania w swoim imieniu i na swoją rzecz. W przypadku osób prawnych oraz osób fizycznych - kwestię tę rozstrzygają wprost przepisy kodeksu cywilnego, przyznając osobom fizycznym - pełnoletnim i nieubezpieczonym zdolność do czynności prawnych, a osobom prawnym - zdolność prawną. Jeżeli chodzi natomiast o jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, to występowanie przez tego typu podmioty w roli wykonawcy uzależnione jest od posiadania przez nie atrybutu zdolności prawnej na gruncie prawa cywilnego. Zdolność prawna takich podmiotów musi być wyraźnie przyznana ustawą (art. 33¹ kc).

Prowadzenie działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.), możliwe jest przez utworzenie oddziału tego zagranicznego przedsiębiorcy w Polsce. Oddział ten nie posiada odrębnej osobowości prawnej i korzysta z podmiotowości przedsiębiorcy zagranicznego. Żadna ustawa nie przyznaje przy tym oddziałowi przedsiębiorcy zagranicznego zdolności prawnej. Zgodnie bowiem z art. 5 pkt 4 wskazanej ustawy oddziałem przedsiębiorcy zagranicznego jest wyodrębniona i samodzielna organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywana przez przedsiębiorcę zagranicznego poza siedzibą przedsiębiorcy lub głównym miejscem wykonywania działalności. W orzeczeniu z

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

dnia 18 marca 1981 r. w sprawie *Blankaert & Willems PVBA* (sygn. C-139/80) Europejski Trybunał Sprawiedliwości określił, że „*pojęcie oddziału, agencji lub każdego innego zakładu jest równoznaczne z istnieniem centrum operacyjnego, które manifestuje się w sposób trwały na zewnątrz jako przedłużenie przedsiębiorstwa macierzystego, ma dyrekcję i jest materialnie wyposażone tak, aby istniała możliwość negocjowania spraw z osobami trzecimi w taki sposób, aby ci ostatni wiedząc, że zostanie nawiązany ewentualny stosunek prawny z przedsiębiorstwem macierzystym z siedzibą za granicą, byli zwolnieni z konieczności bezpośredniego zwrócenia się do niego i mogli prowadzić interesy z centrum operacyjnym, które stanowi jego przedłużenie*”. Oddział zagranicznego przedsiębiorcy stanowi zatem jedynie formę organizacyjno – prawną, w ramach której przedsiębiorca zagraniczny może wykonywać swoją działalność na terenie Polski. Oddział zagranicznego przedsiębiorcy działa zatem w ramach podmiotu zagranicznego, w jego imieniu i na jego rzecz. Z powyższych względów oddział przedsiębiorcy zagranicznego nie może występować w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w roli wykonawcy (tak też: wyrok KIO z dnia 2.09.2010., sygn. akt KIO 1809/10, wyrok KIO z dnia 17.11.2009., sygn. akt KIO/UZP 1400/09, wyrok ZA z dnia 9.07.2007 r., sygn. akt UZP/ZO/0-798/07).

Z mocy przepisów prawa wynikają również odrębne zasady reprezentacji podmiotu zagranicznego działającego na terytorium RP w formie organizacyjnej swojego oddziału. Oddział taki – zgodnie z wpisem w KRS w dziale II, rubryka 1 – winien wskazać organ uprawniony do reprezentowania zagranicznego przedsiębiorcy. Jednocześnie też w rubryce 4 działu II KRS dla takiego oddziału istnieje obowiązek ujawnienia osoby reprezentującej zagranicznego przedsiębiorcę w oddziale. Ten szczególny obowiązek wynika z art. 87 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zaznaczyć przy tym należy, że w obydwu przypadkach nie mamy do czynienia z działaniem takiej wskazanej osoby w charakterze pełnomocnika. Jest to bowiem swoistego rodzaju szczególna reprezentacja przedsiębiorcy zagranicznego, w zakresie prowadzonej przez niego działalności w oddziale w Polsce. Jeśli więc wykonawca zagraniczny ubiega się o udzielenie zamówienia na terenie działalności swojego prawnie zarejestrowanego oddziału (w Polsce), ma prawo, aby osoba wskazana do reprezentacji zagranicznego przedsiębiorcy w oddziale, jak również osoba wskazana jako podmiot uprawniony do reprezentowania zagranicznego przedsiębiorcy, składała w jego imieniu np. wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, czy ofertę. Podobne stanowisko prezentowane jest w tej kwestii również przez doktrynę (por. W.J. Katner, *Prawo*

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

działalności gospodarczej. Komentarz. Orzecznictwo. Piśmiennictwo, Warszawa, 2003, s. 154 oraz M. Brożyna, M. Chudzik, K. Kohutek, J. Molis, S. Szuster Komentarz, Lex/el. 2005).

Mając na względzie powyższe, wskazać należy, że dla osoby wykazywanej jako organ uprawniony do reprezentowania zagranicznego przedsiębiorcy oraz jako osoby reprezentującej zagranicznego przedsiębiorcę w oddziale przepisy ustawy Pzp (art. 24 ust. 1 pkt 4-8) nie przewidują obowiązku przedkładania w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dokumentu potwierdzającego niekaralność takiej osoby, jeżeli osoba ta nie jest członkiem zarządu danej osoby prawnej według dokumentu rejestrowego. Ponieważ zaś warunki podmiotowe uczestnictwa w postępowaniu mogą dotyczyć wyłącznie wykonawcy posiadającego status przedsiębiorstwa zagranicznego, jego też, a nie jego reprezentanta (oddziału), powinny dotyczyć dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu.

Reasumując, wskazać należy, że zamawiający powinien oceniać spełnianie warunków udziału w postępowaniu przez przedsiębiorcę zagranicznego, a nie przez jego oddział w Polsce. W konsekwencji zaświadczenie o niekaralności powinno dotyczyć przedsiębiorcy zagranicznego i członków jego zarządu, a nie oddziału w Polsce i np. jego dyrektora.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Udzielanie zamówienia publicznego na wykonanie usługi nadzoru autorskiego w oparciu o art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) ustawy Pzp¹²

Rozważania nad przeprowadzaniem zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na sprawowanie nadzoru autorskiego na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) Pzp, wypada rozpocząć od zakreślenia podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych.

Jednym z fundamentalnych przepisów, mających znaczenie dla realizacji tych zasad jest art. 10 Pzp ustanawiający zasadę prymatu procedur otwartych. Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 Pzp podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony, zaś ust. 2 ww. przepisu stanowi, iż Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki, zapytania cenę albo licytacji elektronicznej tylko w przypadkach określonych w ustawie.

Mając na uwadze, że zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki jest wyjątkiem od ogólnej zasady, przesłanki jego zastosowania należy interpretować ściśle a podmiot, który się na nie powołuje musi być w stanie je udowodnić¹³. Udzielając zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki, Zamawiający podejmuje rokowania tylko z jednym wykonawcą i z nim zawiera umowę. Z tego powodu jest to tryb, którego stosowanie ustawodawca dopuszcza tylko w szczególnych, określonych ustawowo sytuacjach. Tym samym, Zamawiający uprawniony będzie do udzielenia zamówienia publicznego z wolnej ręki jeżeli zachodzi jedna z przesłanek, o których mowa w art. 67 ust. 1 Pzp¹⁴. Zarówno Sąd Najwyższy jak i Naczelny Sąd Administracyjny, wielokrotnie podkreślały, iż przepisy zezwalające

¹² Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.).

¹³ Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 marca 1996 r. w sprawie C-318/94 KE przeciwko Republice Federalnej Niemiec, pkt 13, oraz orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2003 r. w połączonych sprawach C-20/01 oraz C-28/01 KE przeciwko Republice Federalnej Niemiec, pkt 58.

¹⁴ Informator Urzędu Zamówień Publicznych, Warszawa, kwiecień 2010, s. 19.

na odstąpienie od stosowania trybu podstawowego muszą być interpretowane ściśle, a lista przesłanek umożliwiających zastosowanie poszczególnych trybów jest zamknięta¹⁵.

Ze skorzystaniem z trybu zamówienia z wolnej ręki łączy się, poza wyjątkami określonymi w Pzp, obowiązek zawiadomienia o tym fakcie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych (dalej „Prezes Urzędu”)¹⁶. Udzielenie zamówienia publicznego w postępowaniu, w którym nie dopełniono tego obowiązku stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych w świetle art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. c) ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.). Jeżeli na podstawie informacji zawartych w zawiadomieniu Prezes Urzędu uzna, iż istnieje uzasadnione podejrzenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik może, wszcząć kontrolę doraźną takiego postępowania¹⁷. Jeżeli w wyniku kontroli stwierdzone zostanie, że udzielenie zamówienia publicznego nastąpiło z naruszeniem przepisów dotyczących przesłanek stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (naruszenie określone w art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a) ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych), Prezes Urzędu kieruje zawiadomienie do właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych, jak również może zastosować środki przysługujące mu z mocy ustawy (powództwo o stwierdzenie nieważności umowy na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 Pzp lub nałożyć karę pieniężną na podstawie art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. a) Pzp¹⁸.

Dla zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki w oparciu o przepis statuowany w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) Pzp konieczne jest stwierdzenie, że istnieje tylko jeden wykonawca zdolny do zrealizowania zamówienia ze względu na konieczność ochrony uregulowanych w odrębnych przepisach praw wyłącznych. Aby odwołać się do przesłanki praw wyłącznych, nie wystarczy jednak, że dany produkt chroniony jest prawami wyłącznymi – niezbędne jest również wykazanie, że produkty te mogą być wytworzone lub dostarczone tylko przez określonego wykonawcę¹⁹. Należy wykazać również, że na rynku nie istnieją rozwiązania równoważne rozwiązaniom, objętym prawem autorskim lub patentem, które

¹⁵ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 września 2000 r. (sygn. akt II SA 2074/00), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 czerwca 2006 r. (sygn. akt III SA/Wa 874/06).

¹⁶ Art. 67 ust. 2 Pzp.

¹⁷ na podstawie art. 165 ust. 1 Pzp.

¹⁸ Informator Urzędu Zamówień Publicznych, Warszawa, Wrzesień 2010 r., s. 18.

¹⁹ Wytyczne dotyczące interpretacji przesłanek pozwalających na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki i zapytania o cenę, Urząd Zamówień Publicznych, 2010 r.

odpowiadałyby potrzebom Zamawiającego. Tym samym, w sytuacji, gdy na rynku istnieje możliwość uzyskania zamówienia od innych wykonawców nie może on powoływać się na przesłanki określone w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) Pzp, ponieważ prowadziłyby to do nierównego traktowania wykonawców²⁰.

W świetle przedstawionych powyżej zasad prawidłowa interpretacja przesłanek udzielenia zamówienia w trybie art. 67 ust 1 pkt 1 lit. b) Pzp, wymaga aby istniejący stan faktyczny spowodowany był przyczynami obiektywnymi, niezależnymi w żaden sposób od czynności prawnych i innych działań Zamawiającego. Nie można więc uznać, że spełnione zostały przesłanki art. 67 ust 1 pkt 1 lit b) Pzp, jeżeli okoliczności uzasadniające zastosowanie tego przepisu – tj. istnienie praw wyłącznych chronionych przepisami prawa – mają swoje źródło w zdarzeniach, za które odpowiedzialność ponosi Zamawiający. Innymi słowy działanie Zamawiającego nie może w żaden sposób powodować zaistnienia okoliczności, od których powstania ustawodawca uzależnia zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki²¹. Brak jednoczesnego wskazania w umowie na prace projektowe zobowiązania autora projektu do sprawowania nadzoru autorskiego należy uznać za błąd, zaś wskazanie Zamawiającego na przyszłą umowę²², która określi warunki sprawowania tego nadzoru jest postępowaniem niewłaściwym, szczególnie w sytuacji kiedy Zamawiający już w chwili wszczęcia procedury mającej wyłonić autora dokumentacji projektowej ma świadomość konieczności sprawowania nadzoru autorskiego²³.

Zgodnie z dyspozycją art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. - Dz. U. Nr 207, poz. 2016 z 2003 r. z późn. zm.) do podstawowych obowiązków projektanta należy sprawowanie nadzoru autorskiego na żądanie inwestora lub właściwego organu w zakresie:

- 1) stwierdzania w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji z projektem,

²⁰ Ibidem

²¹ Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu z dnia 14 grudnia 2010 r. (sygn. akt KIO/KD 99/10), Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu z dnia 7 kwietnia 2010 r. (sygn. akt KIO/KD/23/10).

²² zawartą w trybie art. 67 ust.1 pkt 1 lit. b).

²³ Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu z dnia 8 marca 2011 r. (sygn. akt KIO/KD 16/11), Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu z dnia 14 grudnia 2010 r. (sygn. akt KIO/KD 99/10).

- 2) uzgadniania możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego.

Nałożenie obowiązku pełnienia nadzoru autorskiego na projektanta może powstać w dwojaki sposób, bądź poprzez decyzję administracyjną wydaną zgodnie z dyspozycją przepisu art. 19 Prawa budowlanego, bądź zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 pkt 3 przywołanej ustawy, który statuuje fakultatywne uprawnienie inwestora, który może ale nie musi nakładać takiego obowiązku na projektanta. Należy w tym momencie zaznaczyć, iż istnieje wyjątek od przywołanej powyżej zasady²⁴. W sytuacji spełnienia przesłanek wymienionych w art. 18 ust. 1 pkt 5 Prawa budowlanego, inwestor jest zobowiązany zapewnić nadzór nad wykonywaniem robót budowlanych. Obowiązek statuowany w art. 18 ust. 1 pkt 5 Prawa budowlanego wynika *explicite* z przepisów prawa²⁵, należy jednocześnie zauważyć, iż inaczej niż w wypadku wyjątków wynikających z dyspozycji art. 19 Prawa budowlanego, nie jest niezbędne nałożenie na inwestora wskazanego obowiązku przez właściwy organ w decyzji o pozwoleniu na budowę²⁶.

Stosownie do dyspozycji art. 20 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego projektant zobowiązany jest sprawować nadzór autorski w zakresie stwierdzania w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji z projektem oraz uzgadniania możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego²⁷. Nadzór autorski sprawowany jest w wypadku wystąpienia żądania inwestora lub uprawnionego organu²⁸, projektant zaś nie może się od niego uchylić pod rygorem odpowiedzialności zawodowej²⁹. Istnieje jednakże możliwość powierzenia wykonywania nadzoru autorskiego innemu projektantowi, nawet bez wiedzy i zgody autora, jednak nadzór wykonywany w takiej formie jest wówczas nadzorem nad wykonywanymi robotami budowlanymi, któremu

²⁴ Cieślik Ziemowit, Szuster Sergiusz, Komentarz do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.00.106.1126).

²⁵ Ibidem.

²⁶ Ibidem.

²⁷ prof. zw. dr hab. Zygmunt Niewiadomski, Tomasz Asman, Jędrzej Dessoulavy-Śliwiński, Elżbieta Janiszewska-Kuropatwa, Alicja Plucińska-Filipowicz, Prawo budowlane Komentarz, 2009, C.H.Beck, Wydanie: 3.

²⁸ Art. 18 ust. 3 i art. 19 ust. 1 Prawa budowlanego.

²⁹ Art. 95 pkt 5 Prawa budowlanego.

nie można przypisać charakteru nadzoru autorskiego³⁰. W opozycji do przedstawionego powyżej zapatrywania należy wskazać pogląd, iż nadzór autorski wykonywany przez inną osobę niż autor dokumentacji projektowej wypełnia cechy nadzoru autorskiego w rozumieniu Prawa budowlanego, pozbawia jednakże twórcę uprawnień do odpłatnego działania, do którego umocowany jest na podstawie dyspozycji art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2006 r. nr 90, poz. 631)³¹.

Prawo budowlane nakłada na inwestora obowiązek bezzwłocznego zawiadomienia właściwego organu o zmianie projektanta sprawującego nadzór autorski podając, od kiedy nastąpiła zmiana³². Do zawiadomienia należy dołączyć oświadczenia o przejęciu sprawowanych obowiązków³³. Należy zauważyć, iż ustawodawca nie dopuszcza w ogóle możliwości zaprzestania pełnienia nałożonych obowiązków, w tym pełnienia nadzoru autorskiego. Z dyspozycji art. 44 pkt 3 Prawa budowlanego wynika, że może zmienić się tylko osoba pełniąca taką funkcję, do obowiązków inwestora należy zaś zawiadomienie właściwego organu o takiej zmianie i dołączenia stosownego oświadczenia³⁴. Właściwym jest przywołanie poglądu zgodnie z którym, zmiana projektanta sprawującego nadzór autorski powinna być wynikiem określonych okoliczności, stojących na przeszkodzie dalszemu sprawowaniu nadzoru przez konkretną osobę, jak np. choroba czy konieczność wyjazdu za granicę³⁵. Jednocześnie należy zauważyć, iż procedura dokonywania tego rodzaju zmiany, poza przyjmowaniem obowiązków przez nowo wyznaczoną do tego osobę³⁶ oraz zawiadaniem właściwego organu o zmianie, nie została ustawowo sprecyzowana³⁷.

Należy nadmienić, iż pomimo istnienia regulacji pozwalającej na zmianę osoby sprawującej nadzór autorski, stanowiącej wyjątek od generalnej zasady, iż nadzór autorski może być sprawowany jedynie przez projektanta, czyli twórcę utworu co ma potwierdzenie w regulacjach zawartych w art 16 ust. 5 prawa autorskiego stanowiącym, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią nieograniczoną w czasie i nie podlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więz twórcy z utworem, a w szczególności prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu, autorskich praw osobistych nie można zbyć,

³⁰ W. Goliński, Nadzór autorski projektanta, Rzeczpospolita 1999, Nr 2, s. 9., prof. zw. dr hab. Zygmunt Niewiadomski, Tomasz Asman, Jędrzej Dessoulavy-Słiwiński, Elżbieta Janiszewska-Kuropatwa, Alicja Plucińska-Filipowicz, Prawo budowlane Komentarz, op. cit.

³¹ Włodzimierz Dzierżanowski, Nadzór autorski z wolnej ręki, Przetargi Publiczne, styczeń 2011 r., s. 35.

³² Art. 44 ust 3 Prawa budowlanego.

³³ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2005 r. (sygn. akt. VII SA/Wa 641/05).

³⁴ Ibidem.

³⁵ Rafał Gólat, Pytania o nadzór autorski, <http://www.inzynierbudownictwa.pl/drukuj,3157>.

³⁶ Spełniająca kryteria określone w rozdziale 2 Prawa budowlanego.

³⁷ Rafał Gólat, op. cit.

wygasają one dopiero wraz ze śmiercią autora utworu. Tym samym twórca dokumentacji projektowej nie może praw osobistych, tak jak autorskich praw majątkowych przenieść na Zamawiającego³⁸. Co do zasady więc tylko twórca dokumentacji projektowej, posiadający autorskie prawa osobiste do utworu uprawniony jest do świadczenia usługi pełnienia nadzoru autorskiego.

Dla porządku należy zauważyć, iż zgodnie z przepisami prawa³⁹ odpowiedzialności zawodowej w budownictwie podlegają osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie⁴⁰, które uchylają się od podjęcia nadzoru autorskiego lub wykonują niedbale obowiązki wynikające z pełnienia tego nadzoru.

W toku kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu, a dotyczących sprawowania nadzoru autorskiego stwierdzono następujące nieprawidłowości odnoszące się do przesłanki wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki w oparciu o art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) Pzp:

Przykład 1 (KZ/1035/10)

Przedmiotowa kontrola dotyczyła legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki, dla postępowania którego przedmiotem było *świadczenie usługi pełnienia nadzoru autorskiego przez autora dokumentacji na podstawie, której realizowane jest zadanie inwestycyjne w ramach projektu POIIS 7. 1-41 Modernizacja linii kolejowej E65/C - E 65 na odcinku Warszawa – Gdynia - obszar LCS Działdowo*”

Zamawiający wiedząc, iż realizacja projektu wymaga sprawowania nadzoru autorskiego przez projektanta, o czym świadczy treść postanowienia w pkt 4.2.5 ust. 2 Opisu Przedmiotu Zamówienia stanowiącego załącznik nr 1 do umowy FS2004/PL/16/C/PT/006-01 z dnia 24 sierpnia 2006r. oraz nie ujmując tej usługi w ramach przedmiotu zamówienia na prace projektowe, spowodował, iż usługa pełnienia nadzoru autorskiego, która jest ściśle powiązana z wykonaniem projektu, stała się przedmiotem odrębnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie niekonkurencyjnym. Włączenie usługi pełnienia nadzoru autorskiego do przedmiotu zamówienia na wykonanie projektu

³⁸ Krzysztof Granat, Nadzór autorski - czy można zamówić z wolnej ręki?, <http://prawo.money.pl/aktualnosci/okiem-eksperta/arttykul/nadzor;autorski;-;czy;mozna;zamowic;z;wolnej;reki,63,-1,767807.html#>

³⁹ art. 95 Prawa budowlanego.

⁴⁰ Określone Rozporządzeniem Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 2006 r. Nr 83 poz. 578).

pozwoiłoby na realizację tego zamówienia w trybie konkurencyjnym. Zatem, udzielenie zamówienia

na nadzór autorski w trybie z wolnej ręki nie wynika z okoliczności obiektywnych niezależnych od Zamawiającego, lecz jest wynikiem działania Zamawiającego, polegającego na rozdzieleniu przedmiotu zamówienia⁴¹.

Przykład 2 (KZ/1577/10)

Przedmiotowa kontrola dotyczyła legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki, dla postępowania którego przedmiotem było świadczenie usługi pełnienia nadzoru autorskiego w ramach realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą „*Budowa budynku dla Sądu Okręgowego i Sądu Rejonowego w Poznaniu przy ul. Kościuszki 136*”.

Zamawiający wyjaśnił, iż fakt wykonania dokumentacji projektowej przez wykonawcę przesądza, iż usługa sprawowania nadzoru autorskiego również musi być prowadzona wyłącznie przez jednego wykonawcę (autora dokumentacji projektowej) ze względu na istnienie praw wyłącznych wynikających z odrębnych przepisów tj.: art. 16 prawa autorskiego i art. 20 ust. 1 prawa budowlanego. Zamawiający wskazał, iż brak uwzględnienia usługi pełnienia nadzoru autorskiego w ramach poprzedniego postępowania na opracowanie dokumentacji projektowej, wynikał m.in. z braku możliwości zabezpieczenia środków na wykonanie tego zadania.

Zamawiający wprowadzając zapisy stanowiące, iż Projektant będzie zobowiązany do pełnienia nadzoru autorskiego nad inwestycją, co zostanie ustalone w odrębnej umowie (§ 5 ust. 4 umowy nr IR-2240-157/07 z dnia 21 grudnia 2007 r., Regulamin konkursu na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej na budowę budynku dla części agend Sądu Okręgowego oraz Sądu Rejonowego w Poznaniu przy ulicy Kościuszki 136 rozdział IX pkt 2 ust. 10) potwierdził, iż już na etapie konkursu na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej, miał świadomość konieczności sprawowania nadzoru autorskiego, a co za tym idzie winien był już w regulaminie oraz ogłoszeniu o konkursie przewidzieć, nagrodę w postaci wykonania dokumentacji kosztorysowo - projektowej wraz z usługą pełnienia nadzoru autorskiego. Tym samym zaproszenie do negocjacji w trybie

⁴¹ Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu z dnia 14 grudnia 2010 r. (sygn. akt KIO/KD 99/10) op. cit,

z wolnej ręki skierowane do zwycięzcy konkursu swoim przedmiotem obejmowałyby obie nierozzerwalnie ze sobą związane usługi⁴².

Przykład 3 (KZ/1193/10)

Przedmiotowa kontrola dotyczyła legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki, dla postępowania którego przedmiotem było pełnienie nadzoru autorskiego nad realizacją inwestycji pn.: „*rozbudowa drogi krajowej nr 8 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Rawa Mazowiecka – granica województwa łódzkiego odcinek km 386+000 do km 408+805*”.

Zamawiający wskazał, iż nie przewidział w ramach poprzedniego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego usługi pełnienia nadzoru autorskiego, ponieważ nie był w stanie przewidzieć terminu udzielenia zamówienia na roboty budowlane oraz ukończenia tych robót na etapie zlecenia wykonania dokumentacji projektowej, co skutkowałoby zawarciem umowy z nieokreślonym, bądź nadmiernie długim, nierzeczywistym terminem jej realizacji. Zamawiający podniósł, iż nie był w stanie określić prawidłowo ceny za usługę pełnienia nadzoru autorskiego ze względu na odstęp czasu pomiędzy postępowaniem na wykonanie dokumentacji a udzieleniem zamówienia na usługę nadzoru autorskiego. Zaznaczył, iż włączenie nadzoru autorskiego do zamówienia na wykonanie dokumentacji projektowej, wymuszające konieczność określenia przez wykonawców kwoty na pełnienie nadzoru autorskiego byłoby ekonomicznie nieuzasadnione.

W niniejszej sprawie w §1 ust. 2 umowy (nr 1/08/U/2008) na wykonanie projektu budowlanego i wykonawczego z dnia 11 sierpnia 2008 r., zostało zastrzeżone, że wykonawca zobowiązuje się do pełnienia nadzoru autorskiego w czasie robót budowlanych realizowanych na podstawie dokumentacji projektowej, z tym że na prace związane z pełnieniem nadzoru autorskiego zostanie zawarta odrębna umowa w terminie związanym z rozpoczęciem robót budowlanych. Tym samym, pomimo konieczności udzielenia zamówienia na pełnienie nadzoru autorskiego Zamawiający pominął tę usługę w umowie na wykonanie dokumentacji projektowej.

Okoliczność nie objęcia w ramach postępowania na prace projektowe usługi pełnienia nadzoru autorskiego, z uwagi na brak możliwości określenia ostatecznego terminu realizacji przedmiotowego zadania inwestycyjnego nie znajduje uzasadnienia. Nie było bowiem

⁴² Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu z dnia 8 marca 2011 r. (sygn. akt KIO/KD 16/11) op. cit..

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

przeszkód, aby Zamawiający zastrzegł realizację tych usług w umowie na prace projektowe bez określenia terminu ich wykonywania. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż usługi nadzoru autorskiego mogą być wykonywane jedynie w toku wykonywania robót budowlanych (art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane). Nie znając dokładnych dat wykonania robót budowlanych można również w specyfikacji istotnych warunków zamówienia przewidzieć możliwość ich zmiany⁴³.

⁴³ Informacja o wyniku kontroli doraźnej w zakresie legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki z dnia 27 maja 2011 r. (sygn. akt UZP/DKD/GK/36474/, KZ/1193/10).

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej

Wyrok KIO z dnia 4 lipca 2011 r., sygn. akt: KIO 1315/11 dotyczący niezgodności oferty z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Prawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia, w tym również wymagań dotyczących rozwiązań równoważnych spoczywa w całości na zamawiającym. Postanowienia specyfikacji istotnych warunków zamówienia winny być tak ukształtowane, by dać zamawiającemu możliwość powzięcia wiedzy, czy ma do czynienia z rozwiązaniem równoważnym opisanemu, czy też nie, już z samej treści oferty.

Zamawiający obowiązkowi prawidłowego sformułowania wymagań specyfikacji istotnych warunków zamówienia nie uczynił zadość. Postanowienia specyfikacji z jednej strony nie pozwoliły zamawiającemu na ustalenie w odniesieniu do oferty odwołującego, czy ma do czynienia z ofertą na produkty opisane jako podstawowe, czy oferującą rozwiązania równoważne, z drugiej zaś odwołujący nie miał możliwości wskazania na zaoferowanie produktów równoważnych w sposób inny, niż przez złożenie wymaganych dokumentów. Potwierdza to zwrócenie się do odwołującego w trybie art. 87 ust. 1 Pzp, w celu ustalenia oferowanego produktu. (prawidłowość zastosowania tego przepisu nie była przedmiotem badania przez Izbę w związku z art. 192 ust. 7 Pzp). Uznać zatem trzeba, że przedmiot zamówienia w części dotyczących możliwości składania ofert równoważnych był opisany nieprawidłowo.

Sam fakt umieszczenia wymogów złożenia raportów w części specyfikacji istotnych warunków zamówienia opisujących przedmiot zamówienia oraz wymagania co do produktów równoważnych nie przesądza w żaden sposób charakteru prawnego tych dokumentów.

Izba oceniła czynność odrzucenia oferty odwołującego na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 Pzp jako naruszającą prawo. Nie można uznać, iż dana oferta nie spełnia wymogu równoważności, jeżeli z powodu braku danych nie można wykazać, czy dana oferta jest równoważna. Z faktu niedochowania przez zamawiającego należytej staranności przy redagowaniu postanowień specyfikacji nie należy wyciągać negatywnych konsekwencji dla odwołującego, który zaoferował produkty odpowiadające wymaganiom zamawiającego. Sam zamawiający przyznał bowiem na rozprawie, że uznał, po ocenie uzyskanych wyjaśnień, iż

oferowane produkty odpowiadają jego wymaganiom. Skoro tak, to nie można uznać, że świadczenie oferowane przez odwołującego nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Nie można uznać za tożsamą z niespełnieniem wymagań równoważności sytuacji, w której nie można wykazać z powodu braku danych, czy dana oferta jest równoważna.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 5 lipca 2011 r., sygn. akt: KIO 1334/11 dotyczący m.in. terminu na wniesienie odwołania wobec zaniechania odtajnienia przez zamawiającego informacji zastrzeżonych w ofercie jako tajemnica przedsiębiorstwa.

Jedną z głównych zasad postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest jego jawność (art. 8 ust. 1 ustawy Pzp). Zasada ta jednakże doznaje pewnych ograniczeń, które wynikają z kolejnych przepisów. W świetle art. 8 ust. 2 ustawy Pzp Zamawiający może bowiem ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach określonych w ustawie. Jednocześnie każdy z wykonawców może uczynić zastrzeżenie, iż wskazane informacje składające się na ofertę, w rozumieniu *sensu largo*, nie mogą być udostępniane jako stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa (art. 8 ust. 3 ustawy Pzp). Z przytoczonych przepisów należy odcodować normę prawną, zgodnie z którą jakkolwiek jawność postępowania jest cechą, której ustawodawca przypisał istotne znaczenie, to nie wiecie ona bezwzględnego prymatu. Norma prawna wynikająca ze wskazanych przepisów kreuje zarówno dla zamawiającego, jak i wykonawcy uprawnienie do ograniczenia dostępu do informacji, związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego. Przy czym zamawiający może przedmiotowe ograniczenie wprowadzić w stosunku do wszystkich informacji, które z tym postępowaniem mają związek, zaś wykonawca, co oczywiste, uprawnienia te ma węższe, bowiem dotyczyć mogą tylko informacji od niego pochodzących. Inna jest też przesłanka, która może stanowić podstawę skutecznego zastrzeżenia informacji. W przypadku zamawiającego są to okoliczności wskazane w ustawie, zaś wykonawca może powoływać się wyłącznie na tajemnicę przedsiębiorstwa. Jednakże, skoro zastrzeżenie uczynione przez wykonawcę powinno mieć swoje źródło w przepisach prawa, a konkretnie w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, to odnosząc to do uprawnienia, a jednocześnie obowiązku zamawiającego do ograniczenia dostępu do informacji jedynie z przyczyn

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

wskazanych w ustawie, stwierdzić należy, iż z powyższego wynika kolejny obowiązek dla zamawiającego, a mianowicie konieczność zbadania, czy informacje zastrzeżone przez wykonawcę jako tajemnica przedsiębiorstwa, w świetle przepisu art. 11 ust. 4 powołanej ustawy, w istocie tak należy zakwalifikować.

Ustawodawca nie zdecydował się jednakże na wskazanie terminu, ani trybu, w jakim ta weryfikacja ma nastąpić. Nie zobowiązał również zamawiającego do zajęcia stanowiska w określonej formie, a tym bardziej do poinformowania o tym wykonawców w formie pisemnej z przedstawieniem uzasadnienia. Pozostaje odwołanie się zatem do przepisu art. 96 ustawy Pzp, który jest istotny dla rozstrzygnięcia rozważanej kwestii. Otóż, skoro m.in. oferty stanowią załączniki do protokołu, a protokół wraz z załącznikami jest jawny, z tym że oferty udostępnia się od chwili ich otwarcia, przyjąć należy, iż z chwilą, z którą zamawiający faktycznie daje możliwość wglądu wykonawcom do ofert, badanie w zakresie prawidłowości zastrzeżenia tajemnicy przedsiębiorstwa zostało przeprowadzone. Tym samym udostępnienie wykonawcom ofert w ograniczonym zakresie, ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa, należy traktować jako stanowisko zamawiającego w przedmiotowej sprawie.

Przedmiotowa okoliczność może stanowić podstawę do wniesienia odwołania. Powzięcie informacji w tym zakresie w dniu udostępnienia ofert wykonawcy, jest zdarzeniem od którego zaczyna bieg termin na wniesienie odwołania, o którym mowa w art. 182 ust. 3 ustawy Pzp.

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszego stanu faktycznego stwierdzić należy, iż w dniu 20 maja 2011 r., w którym Zamawiający udostępnił Odwołującemu wgląd do ofert wykonawców, w tym do oferty Konsalnet, jednocześnie ograniczając dostęp do dołączonego do oferty Wykazu osób, które będą realizować zamówienie, a posiadają uprawnienia do obsługi kas fiskalnych, ujawnił swoją wolę utrzymania poczynionego przez Wykonawcę zastrzeżenia. Zatem, przyjąć należało, iż Zamawiający zbadał kwestię trafności zakwalifikowania przedmiotach informacji jako tajemnicy przedsiębiorstwa. Natomiast, Odwołujący od tej daty mógł skorzystać z uprawnienia do wniesienia odwołania, na podstawie art. 182 ust. 3 ustawy Pzp. Skierowanie do Zamawiającego pisma z dnia 25 maja 2011 r. w istocie więc powinno przybrać postać odwołania. Pismo to nie mogło wywołać żadnych skutków, bowiem trybu zwracania się z wnioskiem przez jednego wykonawcę o udostępnienie informacji dotyczących innego wykonawcy, a stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, nie przewiduje ustawa Pzp. Zatem, dopuszczalne było podniesienie zarzutów wobec zaniechania odtajnienia przez Zamawiającego tychże informacji w trybie i terminie, o którym mowa w art. 182 ust. 3 ustawy Pzp, tj. do dnia 30 maja 2011 r. Skoro

Odwołujący tego nie uczynił, to na obecnym etapie postępowania nie może podnosić przedmiotowych zarzutów, bowiem z podanych wyżej przyczyn są one niedopuszczalne i jako takie nie podlegają rozpoznaniu.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 12 lipca 2011 r., sygn. akt: KIO 1364/11 dotyczący informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

Wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia zobowiązani byli do złożenia m.in. aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego („KRK”) w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4-8 Prawa zamówień publicznych, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

W odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu Odwołujący złożył wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, do którego dołączył m.in. informację z KRK dla p. Petra N. - członka Zarządu spółki Lumen Polska sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu - jednego z wykonawców wchodzących w skład Odwołującego.

Pismem z 5 maja 2011 roku Zamawiający zwrócił się do Odwołującego z wnioskiem o uzupełnienie informacji o niekaralności p. Petra N. z uwagi na fakt, iż Zamawiający uznał na podstawie badania treści informacji z KRK, że p. Petr N. mieszka w Kamennym Ujeździe (Republika Czeska), co implikuje konieczność złożenia przez p. Petra N. informacji o niekaralności wystawionej przez właściwy organ sądowy lub administracyjny Republiki Czeskiej.

W odpowiedzi na wezwanie Zamawiającego Odwołujący pismem 20 maja 2011 roku poinformował Zamawiającego, iż dokument z KRK zaświadczający o niekaralności p. Petra N. jest dokumentem prawidłowym i wystarczającym do wykazania, iż wobec Odwołującego nie zachodzą przesłanki uzasadniające wykluczenie Odwołującego z Postępowania, ponieważ p. Petr N. sprawuje od 10 lat funkcję Prezesa Zarządu spółki Lumen Polska sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu i od 10 lat mieszka w tym mieście. Odwołujący wyjaśnił, iż na terytorium RP p. Petr N. posługuje się swoim dokumentem tożsamości, w którym widnieje adres zameldowania (tzn. czeski dowód osobisty). Poinstruowany przez polskiego urzędnika o sposobie wypełnienia druku „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” wpisał do wniosku dane z dokumentu tożsamości bowiem, jak to wyjaśnił urzędnik, nie ma to żadnego

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

znaczenia dla sposobu oraz skuteczności wyszukiwania informacji o osobie w polskim KRK. Ponadto, niezależnie od wyjaśnień Odwołującego do pisma z 20 maja 2011 roku dołączone zostały oświadczenia członków Zarządu spółki Lumen Polska sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, co do miejsca zamieszkania p. Petra N.

Pismem z 17 czerwca 2011 roku Zamawiający poinformował Odwołującego o wykluczeniu z postępowania. Zamawiający podtrzymał swoje zastrzeżenia w stosunku do informacji z KRK dotyczącej p. Petra N.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny, co do którego Strony były zgodne, jednak przypisywały mu odmienne skutki prawne, Izba w całości podzieliła stanowisko prezentowane przez Odwołującego i stwierdziła, że doszło do nieprawidłowego wykluczenia Odwołującego z postępowania.

Zgodnie z art. 25 Kodeksu cywilnego, miejscem zamieszkania jest miejscowość, w której dana osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu. Posiadanie „zamiaru stałego pobytu” trudno wykazać za pomocą jakichkolwiek dokumentów, poza oświadczeniem własnym danej osoby oraz oświadczeniem osób, które mogą potwierdzić pobyt (zamiar pobytu) danej osoby w określonej miejscowości. Oświadczenia tego rodzaju Odwołujący załączył już do pisma z dnia 20 maja 2011 r., będącego odpowiedzią na wezwanie do uzupełnienia dokumentów z dnia 5 maja 2011 r., i dlatego Izba nie uznała za konieczne przeprowadzanie dowodu z dalszych dokumentów, załączonych przez Odwołującego do odwołania (umowa nabycia nieruchomości, deklaracje podatkowe z nią związane itd.), ponieważ posiadanie przez daną osobę nieruchomości we Wrocławiu nie musi przesądzać, że osoba ta posiada „zamiar stałego pobytu” we Wrocławiu, aczkolwiek rzeczywiście tytuł prawny dysponowania daną nieruchomością w tym mieście może uprawdopodobniać „zamiar stałego pobytu”. W ocenie składu orzekającego za dokument potwierdzający miejsce zamieszkania nie może być uznane zaświadczenie z KRK, jak postulował Zamawiający – rację miał bowiem Odwołujący, że zaświadczenie z KRK potwierdza wyłącznie niekaralność/karalność danej osoby, a nie miejsce zamieszkania. Faktem znanym z powszechnego doświadczenia jest, że w formularzach urzędowych w rubryce „miejsce zamieszkania” zwyczajowo wpisuje się adres, wynikający z dokumentu tożsamości, którym dana osoba się posługuje, a więc z reguły jest to „miejsce zameldowania”, bowiem jest to dodatkowy element pozwalający na identyfikację danej osoby. Taka sama prawdopodobnie była przyczyna umieszczenia w aktach notarialnych dotyczących p. Petra N. adresu czeskiego – zresztą sformułowanie „zam.” (jak na stronie pierwszej aktu notarialnego z dnia 3 czerwca 2011 r.) może równie dobrze oznaczać adres zamieszkania, jak adres zameldowania.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Z pewnością nie można uznać za okoliczność wskazującą na inne miejsce zamieszkania, niż we Wrocławiu, podanie adresu do korespondencji pełnomocnika bądź zakładu pracy, na co powoływał się Zamawiający. Niewykluczone, że osoba obcojęzyczna decyduje się powierzyć prowadzenie spraw urzędowych osobie dobrze znającej język polski w celu usprawnienia kontaktów z urzędami; z kolei podanie jako adresu do korespondencji adresu zakładu pracy również nie jest zjawiskiem nadzwyczajnym – znacznie bowiem ułatwia odbiór listów poleconych (dzięki pośrednictwu zakładu pracy nie jest konieczna osobista wizyta w placówce pocztowej po otrzymaniu powiadomienia o dostarczeniu przesyłki „awizo”).

Wydaje się, że ani Krajowa Izba Odwoławcza, ani Zamawiający nie są uprawnieni do żądania dalszych dowodów, poza oświadczeniem, o miejscu zamieszkania. Z pewnością szersze kompetencje mają organy podatkowe, ale miejsce rezydencji podatkowej nie w każdym wypadku musi być tożsame z miejscem zamieszkania. Oczywiście stanem idealnym byłoby, gdyby adres zamieszkania pokrywał się z adresem zameldowania i byłby również miejscem rezydencji podatkowej osoby fizycznej – jednak taka sytuacja nie jest wskazana w Prawie zamówień publicznych jako obligatoryjna (nie ma przepisu warunkującego ubieganie się o zaświadczenie z KRK opłacaniem podatku dochodowego w Polsce), zatem brak podstaw do badania, czy zostały dopełnione obowiązki meldunkowe i podatkowe w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych. W konsekwencji, w ocenie Izby, nie można było żądać od Odwołującego - na dowód miejsca zamieszkania - deklaracji podatkowych p. Petra N., jak postulował Przystępujący.

Reasumując, oceniając spełnienie warunków udziału przez Odwołującego, Zamawiający winien był poprzestać na oświadczeniu o miejscu zamieszkania. Ewentualne wątpliwości Zamawiającego mogła budzić rozbieżność między treścią tychże oświadczeń, a wskazaniem miejsca zamieszkania w formularzu zaświadczenia KRK, jednak wątpliwości w tym zakresie zdaniem Izby zostały wyjaśnione przez Odwołującego w piśmie z dnia 20 maja 2011 r., będącego odpowiedzią na wezwanie do uzupełnienia dokumentów z dnia 5 maja 2011 r.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 21 lipca 2011 r., sygn. akt: KIO 1460/11 dotyczący m.in. obowiązku dokonania opisu przedmiotu zamówienia przez zamawiającego w sposób jednoznaczny i wyczerpujący.

Biorąc pod uwagę treść art. 29 ust. 1 ustawy Pzp należy wskazać, iż to na Zamawiającym spoczywa obowiązek dokonanie opisu przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący. Treść tego przepisu wskazuje, iż Zamawiający formułując postanowienia opisu przedmiotu zamówienia, winien wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenia oferty. W ocenie Izby do okoliczności tych zaliczyć należy również dostępne na rynku technologie i rozwiązania techniczne stosowane przez znanych Zamawiającemu potencjalnych wykonawców prowadzących działalność w danej branży. Pominięcie powyższych okoliczności powoduje, iż opis przedmiotu zamówienia nie spełnia wymagań określonych w art. 29 ust. 1 ustawy Pzp. Tym samym utrudnia on badanie i ocenę ofert. Biorąc pod uwagę treść powyższego przepisu należy również wskazać, iż postawienie przez Zamawiającego wymogu aby moc oświetlenia wynosiła około 150W bez dookreślenia rodzaju i typu źródła emisji światła jest ze względów funkcjonalnych i użytkowych wymogiem nieprecyzyjnym i niejednoznacznym. Nie sposób uznać również, iż parametr ten umożliwi złożenie wykonawcom, oferującym różnego rodzaju technologie oświetleniowe, porównywalnych ofert. Jednakże tego rodzaju nieprawidłowość w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie może pociągać za sobą negatywnych konsekwencji dla wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia. W tym miejscu, biorąc pod uwagę okoliczności danej sprawy oraz powszechnie dostępną wiedzę w zakresie technologii oświetleniowych, Zamawiający występujące w opisie przedmiotu zamówienia nieścisłości oraz zapisy mogące budzić wątpliwości interpretacyjne winien rozpatrywać na korzyść wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. W szczególności, gdy przedmiot dostawy wymaga w toku montażu dostosowania do konkretnego miejsca i gdy jego parametry techniczne zostały dookreślone, jak wskazał w toku rozprawy Odwołujący, w obowiązujących Polskich Normach przenoszących normy europejskie.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Postanowienie KIO z dnia 26 lipca 2011 r., sygn. akt: KIO 1509/11 dotyczące m.in. opozycji przeciwko przystąpieniu innego wykonawcy.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Stosownie do art. 185 ust. 4 zd. 2 Pzp, Izba uwzględnia opozycję, jeżeli zgłaszający opozycje uprawdopodobni, że wykonawca nie ma interesu w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść strony, do której przystąpił; w przeciwnym razie Izba oddala opozycję.

Z przywołanego przepisu wyprowadzić można dwa wnioski. Po pierwsze: podstawą do zgłoszenia opozycji może być wyłącznie zarzut braku interesu w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść strony, do której wykonawca zgłasza przystąpienie. Wskazane w art. 185 ust. 2 Pzp pozostałe przesłanki w postaci: zachowania terminu na zgłoszenie przystąpienia, formy oświadczenia oraz obowiązku przekazania kopii zgłoszenia odwołującemu i zamawiającemu, mimo, że warunkują one skuteczność zgłoszenia przystąpienia i podlegają obligatoryjnemu badaniu przez Izbę, nie mogą stać się, w aktualnym stanie prawnym, podstawą opozycji.

O uwzględnieniu lub oddaleniu opozycji Izba orzeka w formie postanowienia na podstawie art. 185 ust. 4 zd. 4 Pzp. Z uwagi na zamknięty charakter regulacji art. 185 ust. 4 Pzp oraz brak innego przepisu ustawy stanowiącego podstawę do wydania postanowienia, niezachowanie pozostałych przesłanek zgłoszenia przystąpienia warunkować może wyłącznie uznanie braku skuteczności przystąpienia.

Po wtóre: podstawą opozycji może stać się uprawdopodobnienie braku interesu w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść wskazanej strony, nie zaś braku interesu prawnego.

Uszło odwołującemu, że nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych dokonana ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778 ze zm.) zmieniła materialno prawne przesłanki dopuszczalności rozpoznania odwołania. Kategorię interesu prawnego zastąpiły przesłanki interesu oraz szkody. Adekwatnie, również w zakresie instytucji przystąpienia, skuteczność zgłoszenia przystąpienia nie jest obecnie uwarunkowana wykazaniem interesu prawnego – bezpośredniego związku utraty możliwości uzyskania zamówienia przez wykonawcę zgłaszającego przystąpienie z normą prawną. Przepisy art. 185 ust. 2 – 4 Pzp posługują się kategorią interesu, który może mieć postać tak interesu prawnego, jak i faktycznego, co zbliża przesłanki uczestnictwa w procedurze odwoławczej do postępowania nieprocesowego uregulowanego w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Podkreślić przy tym należy, że do zgłoszenie przystąpienia, inaczej niż stanowi to art. 179 ust. 1 Pzp, nie jest niezbędne wykazywanie szkody.

Odnosząc przedstawione rozważania do wniosku odwołującego, Izba stwierdziła, że opozycja jest dopuszczalna wyłącznie w odniesieniu do Marcina Plichty. Izba postanowiła oddalić opozycję. Interes wykonawcy, który złożył ofertę, ocenioną w części II zamówienia,

jako druga w kolejności po uznanej za najkorzystniejszą ofercie Przedsiębiorstwa „Yavo” Sp. z o.o., w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść zamawiającego jest niewątpliwy.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 1 sierpnia 2011 r., sygn. akt: KIO 1545/11 dotyczący braku interesu prawnego do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 Pzp legitymacja do wniesienia odwołania przysługuje wykonawcy, uczestnikowi konkursu, bądź innemu podmiotowi, który wykaże łączne spełnienie następujących przesłanek:

- 1) posiada lub posiadał interes w uzyskaniu danego zamówienia,
- 2) poniósł lub może ponieść szkodę,
- 3) poniesiona lub ewentualna szkoda jest wynikiem naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Izba nie podzieliła stanowiska odwołującego, iż odwołujący wniósł odwołanie jako „inny podmiot” w rozumieniu art. 179 ust. 1 Pzp. Odwołujący występuje w przedmiotowym postępowaniu jako wykonawca, który był zainteresowany uzyskaniem przedmiotowego zamówienia i posiadał interes w uzyskaniu zamówienia. Świadczą o tym bezsprzecznie takie okoliczności jak m.in. kierowanie wystąpień do zamawiającego dotyczących treści postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz wniosków o zmianę postanowień siwz w zakresie opisu przedmiotu zamówienia. Odwołujący stwierdził jednoznacznie w odwołaniu, że był (i jest nadal) zainteresowany dostawą kompaktora do zamawiającego, a w przypadku unieważnienia przedmiotowego postępowania uzyskałby możliwość ubiegania się o zamówienie na ten sam przedmiot w powtórnie prowadzonym przetargu. W świetle powyższego należało uznać, że HSW S.A. wniosła odwołanie jako wykonawca, który ubiegał się o zamówienie, który nie skorzystał jednak z przysługującego mu prawa do wniesienia środków ochrony prawnej wobec treści ogłoszenia i postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia w ustawowym terminie, a w konsekwencji - nie złożył oferty.

Wskazać także należy, że jak wynika z brzmienia przepisu art. 179 ust. 1 Pzp, interes w uzyskaniu zamówienia dotyczyć musi „danego” zamówienia, a zatem konkretnego postępowania, w którym środek ochrony prawnej jest wnoszony, które ma doprowadzić do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Podmiot wnoszący odwołanie, nie

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

może powoływać się na interes hipotetyczny, odnoszący się do innego przewidywanego w przyszłości zamówienia.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 Pzp, wykonawca, który posiadał (lub posiada) interes w uzyskaniu danego zamówienia musi wykazać także, że poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy Pzp. Oznacza to, że wykazywana przez odwołującego szkoda musi pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym z naruszeniem przez zamawiającego przepisów ustawy Pzp. Odwołujący musi zatem wykazać, że zamawiający dokonał albo zaniechał dokonania określonej czynności wbrew przepisom ustawy Pzp, czego normalnym następstwem, w okolicznościach danej sprawy, jest poniesienie lub możliwość poniesienia szkody przez wnoszącego odwołanie. W powyższym zakresie odwołujący wskazywał jedynie na okoliczności uzasadniające zarzuty, które wniesiono po upływie ustawowego terminu, tj. że „poniósł lub mógł ponieść szkodę”, z uwagi na uniemożliwienie mu przez zamawiającego złożenia oferty, przez określenie w siwz wymagań technicznych dotyczących przedmiotu zamówienia, co spowodowało, że utracił on możliwość sprzedaży zamawiającemu kompaktora i uzyskania wynagrodzenia. Odwołanie w tym zakresie nie było rozpoznawane.

Szczególnego podkreślenie wymaga fakt, że skoro odwołujący nie skorzystał w ustawowym terminie z przysługujących mu środków ochrony prawnej wobec postanowień ogłoszenia i siwz, to treść powyższych dokumentów stała się wiążąca zarówno dla zamawiającego jak i wykonawców i nie może podlegać zmianie na dalszym etapie postępowania.

W ocenie Izby to w wyniku rezygnacji odwołującego z ubiegania się o udzielenie zamówienia, w szczególności poprzez zaniechanie skorzystania ze środków ochrony prawnej i dążenia do zmiany treści ogłoszenia i siwz, a w konsekwencji niezłożenia oferty, odwołujący utracił możliwość uzyskania przedmiotowego zamówienia, a co za tym idzie - uzyskania wynagrodzenia z tytułu ewentualnej jego realizacji. W sytuacji bowiem, gdy odwołujący nie złożył oferty, nie mógł on w żadnym wypadku przedmiotowego zamówienia uzyskać. Nie zachodzi w tych okolicznościach jakiegokolwiek związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieuzyskaniem zamówienia przez odwołującego i możliwością poniesienia szkody, a zaniechaniem unieważnienia postępowania przez zamawiającego.

[pełny tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych
01.01.2011 – 31.07.2011

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	95 307	11 800	107 107
O udzieleniu zamówienia	94 117	14 397	108 514
O konkursie	81	19	100
O wynikach konkursu	57	47	104
O zmianie ogłoszenia	21 088	6 424*	27 512
O koncesji na usługi / roboty budowlane	8	12	20
O zamiarze zawarcia umowy	4 756	560	5 316
Informacyjne o planowanych zamówieniach		421	421
O profilu nabywcy		13	13
RAZEM	215 414	33 693	249 107

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	32,68%	6,90%
Dostawy	34,86%	53,35%
Usługi	32,46%	39,75%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	99,09%	95,30%
Przetarg ograniczony	0,48%	3,65%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,16%	0,73%
Dialog konkurencyjny	0,05%	0,32%
Licytacja elektroniczna	0,22%	-

Kryteria oceny ofert
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	95%	92%	86%	91%
Cena i inne kryteria	5%	8%	14%	9%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	121	0,13%
Dostawy	60	0,06%
Usługi	188	0,20%
Razem	369	0,39%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	48	0,05%
Dostawy	43	0,04%
Usługi	104	0,11%
Razem	195	0,20%

Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	1 326	1,39%
Dostawy	940	0,99%
Usługi	2 464	2,58%
Razem	4 730	4,96%

Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	23 155	24,29%
Dostawy	17 511	18,37%
Usługi	18 265	19,17%
Razem	58 931	61,83%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	25,79%	4,49%
Dostawy	35,74%	38,65%
Usługi	38,47%	56,86%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	80,85%	84,67%
Przetarg ograniczony	0,37%	3,19%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,10%	3,11%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,12%	8,91%*
Dialog konkurencyjny	0,03%	0,12%
Wolna ręka	15,02%	-
Zapytanie o cenę	3,35%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,16%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	27,039 mld zł
-------------------------	----------------------

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	65%
Dostawy	19%
Usługi	16%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Cena oferty wybranej do wartości zamówienia

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Odsetek
Roboty budowlane	90%
Dostawy	99%
Usługi	92%
Średnio	95%

Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, w których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
rok 2010	171 572	139 518	81,43%
I kw. 2011	35 348	29 313	84,60%
I poł. 2011	79 404	61 785	77,81%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	4,50	2,11
Dostawy	2,42	1,51
Usługi	2,95	1,76
Średnio	2,95	1,75

Zamówienia udzielone według województw
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	7%	7%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	5%	6%
lubuskie	2%	3%
łódzkie	5%	5%
małopolskie	10%	9%
mazowieckie	18%	16%
opolskie	2%	2%
podkarpackie	5%	6%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	6%
śląskie	10%	10%
świętokrzyskie	3%	4%
warmińsko-mazurskie	4%	4%
wielkopolskie	8%	9%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2010	2011
Roboty budowlane	40 dni	41 dni
Dostawy	32 dni	31 dni
Usługi	31 dni	29 dni
Średnio	33 dni	32 dni

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	3,61%
Administracja rządowa terenowa	2,24%
Administracja samorządowa	54,72%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	5,58%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,17%
Uczelnie publiczne	4,88%
Podmiot prawa publicznego	0,15%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	9,55%
Inny	18,11%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	3,12%
Administracja rządowa terenowa	3,54%
Administracja samorządowa	39,43%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	5,46%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,24%
Uczelnie publiczne	7,16%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	15,77%
Zamawiający sektorowy	1,40%
Inny	22,90%

**Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)**

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	13,45%	24,33%	62,22%
Administracja rządowa terenowa	14,16%	34,46%	51,38%
Administracja samorządowa	38,23%	17,68%	44,09%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	15,72%	43,61%	40,67%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	10,89%	39,45%	49,66%
Uczelnie publiczne	11,74%	57,36%	30,90%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	5,28%	65,57%	29,16%
Zamawiający sektorowy	6,61%	52,64%	40,75%
Inny	18,40%	39,86%	41,74%

**Struktura procentowa trybów udzielania zamówień
według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	70,01	0,46	0,05	0,15	0,15	23,76	4,96	0,46
Administracja rządowa terenowa	79,15	0,20	0,00	0,10	0,07	13,65	6,12	0,72
Administracja samorządowa	82,50	0,27	0,07	0,10	0,01	14,25	2,61	0,20
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	79,71	0,59	0,13	0,07	0,00	15,03	4,27	0,20
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	64,35	0,89	0,45	0,15	0,00	16,03	18,05	0,07
Uczelnie publiczne	76,99	0,13	0,09	0,06	0,05	17,51	5,11	0,05
Podmiot prawa publicznego	85,20	0,00	0,00	0,00	0,00	9,21	5,26	0,33
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	89,24	0,32	0,21	0,11	0,00	8,86	1,26	0,01
Inny	76,90	0,61	0,09	0,21	0,07	18,50	3,56	0,06

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Belgia	5	2 x dostawy 3 x usługi	967 970 EUR
Czechy	4	4 x dostawy	82 827 068 EUR
Estonia	2	2 x dostawy	994 175 EUR
Grecja	1	1 x usługi	43 000 EUR
Litwa	2	1 x usługi 1 x dostawy	517 922 EUR
Luksemburg	2	2 x usługi	brak danych
Łotwa	3	3 x dostawy	1 842 359 EUR
Niemcy	3	3 x dostawy	893 556 EUR
Serbia	2	1 x usługi 1 x dostawy	1 441 200 EUR
Szwecja	1	1 x dostawy	2 000 000 EUR
Turcja	1	1 x usługi	9 115 000 EUR
Włochy	2	2 x dostawy	10 873 850 EUR
Razem	28	19 x dostawy 9 x usługi	111 516 100 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			10	22 938 054	1	2 414 010	1	200 000	12	25 552 064
Belgia			4	7 558 556	4	11 913 455			8	19 472 011
Białoruś			1	278 300					1	278 300
Bułgaria					1	190 798			1	190 798
Czechy	2	410 352 239	23	957 954 201	5	8 431 247			30	1 376 737 686
Cypr			3	16 324 250					3	16 324 250
Dania			2	3 081 249	2	25 039 017	1	25 000	5	28 145 266
Egipt					1	b.d.			1	b.d.
Finlandia	2	184 825 100	1	590 000	1	27 836 167			4	213 251 267
Francja			6	5 396 267	5	13 190 665			11	18 586 932
Grecja					2	518 265			2	518 265
Hiszpania	5	841 157 808	3	7 908 640	6	17 166 645	2	55 000	16	866 288 093
Holandia			12	30 365 897	2	118 148 052			14	148 513 949
Irlandia					3	25 749 148			3	25 749 148
Kanada			2	1 595 450					2	1 595 450
Litwa			1	3 206 697	2	797 212			3	4 003 909
Luksemburg					1	46 068 000			1	46 068 000
Niemcy	4	30 957 559	64	1 278 837 778	12	1 879 000 963			80	3 188 796 300
Norwegia					1	1 750 584			1	1 750 584
Portugalia	2	848 255 238			1	9 969 739			3	858 224 977
Rumunia	1	21 431 260	1	b.d.					2	21 431 260
Słowacja	1	33 842 170	6	890 036 402	2	1 395 000			9	925 273 572
Szwajcaria			28	24 382 167	1	1 518 300			29	25 900 467
Szwecja			4	6 658 644					4	6 658 644
Turcja			2	889 535 288					2	889 535 288
Ukraina					2	1 779 560			2	1 779 560
USA			5	9 260 007	2	2 831 184			7	12 091 191
Węgry					2	6 500 120	1	25 000	3	6 525 120
Wielka Brytania	1	15 700 000	67	18 216 757	12	30 454 984	1	68 667	81	64 440 408
Włochy			12	26 792 254	5	55 332 876			17	82 125 130
Razem	18	2 386 521 373	257	4 200 916 858	76	2 287 995 990	6	373 667	357	8 875 807 888

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. Kontrola udzielania zamówień publicznych

Kontrole uprzednie

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	139	
Zakończone	138	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	87	63%
Stwierdzono naruszenia	51	37%
w tym:		
	0	0%
zalecenie unieważnienia	10	20%
ponowna ocena	41	80%
uchybień formalne		

Kontrole doraźne

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	64	
Zakończone	64	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Brak naruszeń	5	8%
Stwierdzono naruszenia	59	92%
W tym:		
zawiadomienie RDFP	29	49%

Kontrole doraźne zawiadomień

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do Prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	10	
Zakończone	12	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	1	8%
Stwierdzono naruszenia	11	92%
w tym:		
	11	100%
uchybień formalne	8	73%
zawiadomienie RDFP		

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	1 635	
Rozpatrzone ogółem	1 633	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Zwrócone	206	13%
Odrzucone	113	7%
Umorzone postępowanie	176	11%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	230	14%
Oddalone	497	30%
Uwzględnione	411	25%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2011 r.	2010 r.
Roboty budowlane	29%	34%
Dostawy	32%	29%
Usługi	39%	37%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2011 r.	2010 r.
Liczba wniesionych skarg	88	163
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	5%	10%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 8/2011

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

Joanna Czarnecka Joanna Orzeł
Urszula Krynicka Grzegorz Krawczak
Anna Łagocka Izabela Rzepkowska

pod kierunkiem Anity Wichniak Olczak

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl